224307 ـ چرا پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ با وجود آنکه می‌دانستند روزه‌ی داوود ـ علیه السلام ـ بهترین روزه است، این روزه را نمی‌گرفتند؟

سوال

پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ به روزه‌ی داوود اشاره کرده‌اند و فرموده‌اند که این بهترین روزه است، اما با وجود آنکه توان این کار را داشتند خودشان این روزه را نگرفته‌اند. معنایش این است که هر کس توانایی روزه داوودی (یک روز در میان) را دارد باز هم به پیروی از پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ بهتر است که این روزه را ادا نکند. اینطور نیست؟ از سوی دیگر وقتی متقی‌ترین انسان روی زمین چنین روزه‌ای را به جای نیاورده ما دیگر که هستیم که اینطور روزه بگیریم؟ آیا پیروی از پیامبر مصطفی ـ صلی الله علیه وسلم ـ مهم‌تر نیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

روش رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ اینگونه بود که گاه برخی از اعمال فاضله را با وجود آنکه دوست داشتند خود یا دیگران انجامشان دهند، به سبب‌های گوناگون ترک می‌گفتند، از جمله برای سخت نشدن کار امت، زیرا اگر ایشان کار فاضلی را انجام می‌دادند و بر آن مداومت می‌کردند در آن صورت هر کس که می‌خواست به ایشان اقتدا نماید دچار مشقت می‌شد.

در زاد المعاد فی هدی خیر العباد (۲/ ۹۶) آمده است: «ایشان بسیاری از اعمال [نیک را] با وجود آن دوست داشت انجامش دهد از بیم مشقت مردم ترک می‌کرد و هنگامی که وارد کعبه شد غمگین از آن بیرون آمد. عائشه ـ رضی الله عنها ـ سبب را پرسید؛ فرمود: می‌ترسم کار امتم را سخت کرده باشم. (زیرا وارد شدن به کعبه و نماز خواندن در آن برای اکثر مسلمانان امکان پذیر نیست)

ابن حجر هیتمی ـ رحمه الله ـ می‌گوید: روزه‌های سالانه و ماهانه‌ی ایشان بر چند نوع بود، اما روزه‌ی دهر نمی‌گرفتند و همه‌ی شب را نماز نمی‌گزاردند هرچند توانایی آن را داشتند، و این برای آن بود که امت به وی اقتدا نکنند و دچار مشقت نشوند. ایشان راه وسط را پی می‌گرفت؛ آنقدر روزه می‌گرفت که فکر می‌کردند افطار نمی‌کند و آنقدر روزها را روزه نمی‌گرفت که فکر می‌کردند دیگر روزه نمی‌گیرد، و آنقدر شب را نماز می‌خواند که فکر می‌کردند نمی‌خوابد و آنقدر می‌خوابید که فکر می‌کردند شب را نماز نمی‌خواند. الفتاوی الفقیهة الکبری (۲/ ۵۳).

سبب دیگر، ترس از واجب شدن این کار بر امت بود، همانند ترک نماز تراویح توسط ایشان در رمضان از ترس واجب شدن

آن بر امت.

بنابراین سبب اینکه رسول الله ـ صلی الله علیه وآله وسلم ـ با وجود آنکه به روزه‌ی داوود ارشاد کردند و آن را بهترین روزه دانستند و فرمودند: بهترین روزه، روزه‌ی داوود است؛ یک روز روزه می‌گرفت و یک روز نمی‌گرفت اما این روزه را نمی‌گرفتند این بوده که بر امتش سخت گرفته نشود، زیرا بدون شک مومنان سعی می‌کنند به ایشان اقتدا نمایند و بدون شک روزه‌ی یک روز در میان باعث مشقت آنان خواهد شد. پیش‌تر در پاسخ به سوال (175867) به بیان این مساله پرداخته‌ایم.

سبب دیگری که می‌توان به آن اشاره کرد، این است که گاه پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ کاری خوب را به سبب مشغولیت به کاری بهتر و مهم‌تر ترک می‌کرد، از جمه اینکه ایشان ترغیب به انجام عمره در ماه رمضان نموده و بیان کرده‌اند که اجر این عمره معادل یک حج است. اما با این وجود پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ در ماه رمضان عمره نکرده‌اند زیرا ایشان در رمضان به عباداتی مشغول می‌شدند که مهم‌تر از عمره بود، چنانکه ابن قیم در زاد المعاد به آن اشاره کرده است.

بر این اساس کسی که می‌خواهد فضیلت بهترین روزه را به دست آورد می‌تواند مانند داوود ـ علیه السلام ـ یک روز در میان روزه بگیرد و در این کار به سنت پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ اقتدا نماید که بهتر بودن این روزه را بیان کرده‌اند، هر چند خودشان به دلایلی که بیان کردیم آن را انجام نداده‌اند.

برای مطالعه‌ی بیشتر به پاسخ سوالات شماره‌ی (47819) و (32469) مراجعه نمایید.

والله اعلم